

[Bomholt.]

og hvis jeg har krav at stille vedrørende omfanget, skal det ikke uden videre kunne ignoreres. Hvad sker der, hvis ombudsmandens kendelse er fejltagtig, behæftet med større eller mindre fejl? Hvorledes får jeg, hvis min embedsære med urette er blevet beklirket, tilstrækkelig oprejsning? Ad hvilke veje sker det? Ombudsmanden er kun een mand, og hans mening kan naturligvis aldrig have samme vægt som den dom, der afsiges af et dommerkollegium. Der er noget her, vi må have klaret. En forringelse af en embedsmands ære kan have langt stærkere virkninger, og nogle betragter det som en nok så alvorlig sag som en forringelse af ejendommen.

Som det ærede medlem hr. Hans Hedtoft understregede i sin ordførertale ved grundlovsforslagets første behandling, er ombudsmanden jo ikke i egentligste forstand en dommer. Han kan ikke omgøre en beslutning, kan ikke give ordrer, ikke udøve disciplin, han kan ikke forsinke en sag, hans område er udelukkende efterprøvning og kontrol, og de bemærkninger, den giver anledning til. Mon ikke visse blade og talere skulle revidere deres opfattelse i overensstemmelse hermed.

I første omgang medfører ombudsmandsordningen det efter min mening betydelige gode, at vi utvivlsomt får et kartotek over de såkaldte kværuanter, hvoriblandt iøvrigt er mange aldeles udmærkede mennesker. En sådan kværuantregistrant kan være af stor værdi for forskellige institutioner, der således kan undgå dobbelt behandling af urimelige klager.

Jeg har i kommissionen ikke lagt skjul på, at jeg anser det for uheldigt, at ombudsmanden ikke blot skal have indseende med ministre og med forvaltningen, men også udtrykkeligt skal have tilsyn med åndssvage, alkoholister o. s. v., som er under frihedsberøvelse. Dette tilsyn er en omstændelig historie. Jeg synes, at et eenmandstilsyn faktisk er for spinkelt. Jeg synes ikke, at rigsdagen i et sådant anliggende kan fraskrive sig sin medansvarlighed, som det sker efter ombudsmandsordningen i henhold til § 3, hvor det siges, at ombudsmanden skal være uafhængig af rigsdagen. Det er i det hele taget ikke rigtigt at føre *tilsyn* ind i denne ordning, hvorved man risikerer, at *indseende* efterhånden bliver *tilsyn*. Og dette tilsyn udstrækkes jo gennem

denne bestemmelse også til visse kommunale myndigheder og embedsmænd. Jeg ser med nogen betænkelighed på, at kommunale embedsmænd kan inddrages under ordningen, og det er understreget ved en henvendelse til grundlovsudvalget, gående ud på, at ordningen burde udstrækkes til alle kommunale embedsmænd. Jeg tror, det ville være godt at høre de kommunale organisationers mening herom.

Tilsynet vil gøre en dyr ordning dyrere. Vi må i det hele taget have økonomien nærmere undersøgt. Det er i kommissionen udtalt, at ordningen vil koste $\frac{1}{4}$ mill. kr. Vi sparer ved landstingets afskaffelse $\frac{3}{4}$ mill. kr., og vi anvender i alt fald til denne ordning $\frac{1}{4}$ mill. kr.; hvis ordningen udbygges sådan, at den virkelig dækker indholdet af paragraffen, tvivler jeg på, at $\frac{1}{4}$ mill. kr. er nok, men det må vi se på.

Der er adskillige andre bemærkninger, jeg kunne gøre, bl. a. vedrørende forvaltningen i tilknytning til domstolene. Men lad det nu være nok i første omgang. Det skulle fremgå af disse bemærkninger, at en udvalgsbehandling er ønskelig.

Himmelstrup: Jeg siger vist ikke for meget, når jeg siger, at den anbefaling, den ærede socialdemokratiske ordfører nu gav lovforslaget, var lidt kølig, og det til trods for at denne nye institution, som vi nu gør forsøg på at indføre her i landet, efter de oplysninger, der foreligger i hvert fald for mig, har reusseret i det land, hvorfra den stammer, nemlig Sverige, hvis ordning i det væsentlige har været forbillede for det foreliggende lovforslag. Ordningen har i Sverige spillet en ikke ubetydelig rolle, og man anerkender fra alle sider dens absolutte berettigelse, til trods for at Sverige på dette område er lidt anderledes stillet, idet man jo der har den offentlighed i forvaltningen, som vi i så høj grad mangler her i landet, og som netop justitsombudsmandsinstitutionen i nogen grad skulle erstatte.

Det ærede medlem hr. Bomholt gjorde den bemærkning, at det ville være naturligere at begynde med forvaltningsdomstolene, som er omtalt og stillet i udsigt i det nye forfatningsforslags § 64, stk. 2. Jeg er ikke enig med det ærede medlem heri. Jeg synes, det er rigtigt at begynde således, som man er begyndt her, med at gennemføre det foreliggende forslag, og jeg skulle tro at spørgsmålet om